

Latvijas Kompartijas
Kuldīgas rajona komitejas
un Kuldīgas rajona izpildu
komitejas orgāns

PADOMJU KULDĪGA

IZNĀK TRISREIZES NEDEĻĀ
Redakcija Kuldīgā, Ventspils ielā № 19
Tālrunis № 105

Redakcija atvērta no plkst. 9—18
Numurs maksā 15 kap.

№ 107 (1996)

Trešdien, 1957. g. 11. septembrī

13. gads

Ātrāk vākt un **norēķināties** ar valsti labības piegādē

Šogad lielas grūtības ražas novākšanā sagādā nepastāvīgais laiks, lietus gāzes. Pieredze rāda, ka tur kur maksimāli izmanto tehniku un katru saulainu dienu, stundu, par spīti lietus, darbs veicas un ražas zudumu nav. Protams, darbs tādos apstākļos prasa no kolchozu priekšsēdētājiem, brigadieriem, ikviena kolchoznieka daudz lielāku neatlaidību, daudzkārt lielāku organizētību.

Nebija viegli kolchoza „Traktorists” laudim lietainajās dienās vākt ražu. Tomēr laukkopji neatlaidīgi strādāja, cīnījās par katru centneru ražas un darbs vainagojās ar panākumiem — viņi kā pirmie rajonā pabeidza graudaugu novākšanu. Ražas novākšanā daudz paveikts kolchozos „Uzvara”, „Venta” un citos.

Tanī pat laikā mums ir vairāki kolchozi, kur vēl lielas graudaugu platības ne tikai nav novāktas, bet labība nav pat nopļauta. Tiesa, lietus plauju aizkavēja. Bet daļēji plauju aizkavēja gaidīšana uz saulainām dienām, lai visu platību varētu nopļaut ar mašīnām. Kur nevar pļaut ar mašīnām, jāpļauj ar rokas izkaptīm, bet gaidīt, kamēr lauki nožūst, šodien ir nevēlams. Graudi negaidīs, tie vējā un lietū izbirs uz lauka.

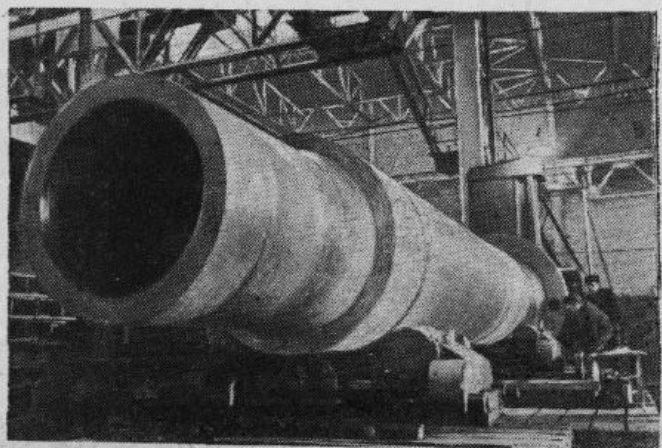
Kolchozā „Uzvara” negaidīja, un pielīkušos laukus nopļāva ar rokām. Arī kolchozā „Jaunā gvarde” trešās brigades laudis negaida, bet pļauj ar rokas izkaptīm. Tā šodien jārikojas visos kolchozos, lai ātrāk nopļautu visu graudaugu platību un pēc tam labību drīz savestu šķūņos.

Šīs dienās kolchoziem jāveic vēl viens svarīgs uzdevums — jānorēķinājas ar valsti labības piegādē. Tiesa, daudzi kolchozi vēlējas graudus atvietot ar lopkopības produktiem. To viņi arī darījuši, tomēr valstij vajadzīga maize un katram kolchozam jāpiegādā valstij noteikts daudzums graudu.

Graudaugu ražas kolchozos šogad ir labas un grūtību saistību izpildē nav. Tikai vajadzīga laba griba saistības nokārtot. Kā pirmais rajonā saistības ar valsti nokārtojis kolchozs „Brīvais ceļš” (priekšsēdētājs b. Skudra). Jāatzīmē, ka kolchozs saistības izpildīja pavisam viegli un nav vairs jābēdā, ka rudenī izmirkušajos ceļos būs grūtāk labību nogādāt pieņemšanas punktā.

Saistības ar valsti kārtot arī kolchozi „Komunars”, Raiņa vārdā nosauktais un Lisenko vārdā nosauktais. Bet pārējie kolchozi valstij vēl nav piegādājuši ne tonnu graudu.

Tas, cik katram kolchozam valstij jāpiegādā tieši graudi, šodien ir zināms un pārpratumu šeit nevar būt. Tagad katra kolchoza pirmais pienākums — drīzāk norēķināties ar valsti visos labības sagādes veidos. Par šī uzdevuma izpildi jācīnās partijas pirmorganizācijām, MTS un kolchozu vadītājiem, katram kolchozniekam.

Leningrada. S. Kļova vārdā nosauktajā rūpnīcā „Elektrosila”, izgatavo spēcīgus turboģeneratorus ar 150 tūkstoškilovatu jaudu. Uzņēmumā: virpotājs G. Butusovs apstrādā turbīnas rotoru.

Rajona izpildu komitejas
plānu un ekonomikas
nodaļas

Pārskats

par piena izslaukumiem

laikā no 1957. g.

1. I līdz 1. IX

Kolchozi	Izslaukts plans no 1 gova kg	vai salīdzinot ar iepriekšējo gadu
„Imanta”	1614	+282
Lisenko v. n.	1607	+521
Raiņa v. n.	1565	+435
„Traktorists”	1473	+246
„Komunars”	1445	+201
„Uzvara”	1439	+239
„Cipa”	1401	+166
„Venta”	1393	+221
Kārļa Marksa v. n.	1368	+126
„Latvijas strēlnieks”	1360	+95
„Leņina ceļš”	1310	+136
„Sarkanā zvaigzne”	1266	+333
„Socialisma ceļš”	1246	+129
„Komunisma ceļš”	1239	+207
„Brīvais ceļš”	1227	+412
Micurina v. n.	1211	+358
„Jaunā gvarde”	1208	+239
„Brīvība”	1205	+372
Leņina v. n.	1188	+268
„Kurzeme”	1177	+262
„Dzintars”	1162	+31
„Graudus”	1161	+143
„Aktivists”	1145	+392
„Sarkanais karogs”	1122	+131
„Spars”	1115	+17
„Uzvaras karogs”	1109	+259
„Boļševiks”	1058	+124
Ždanova v. n.	1025	+186
„Abava”	977	+42
„Kopdarbība”	958	+219
„Proletarietis”	928	+53
„Padomju Latvija”	926	+97

Jaukā laikā vāc labību, lietainā — kuļ

Labī otrajā brigādē birst kvieši. Brigadieris Gulbis un traktorists Ibiņš nosver pilnos maisus, lai nosūtītu uz klēti.

Labu ražu šogad izaudzējuši lauksaimniecības artoja „Kopdarbība” laudis. Otrajā brigādē, ko vada brigadieris b. Gulbis, atsevišķos laukos izaudzēti ziemas kvieši 22 ent no hektara, bet 18 ent graudu no hektara iegūst lielākā platībā.

Izmantojot augusta otrajā pusē lietainās dienas, kolchoznieki kūla šķūņos ievāko labību. Vispirms steidza izkult sēklu ziemāju sējai. Diezgan īsā laikā nokūla 400 ent graudu no sēklas laukiem. Graudus tūlīt nogādāja uz kalti un

klēti. Tur tos izžāvēja un tirāja.

— Gribam ātri norēķināties arī ar valsti graudu piegādē, — saka kolchoza priekšsēdētājs b. Šuba. — Pagājušajā nedēļā izkūlām 12 t graudu, kuras piegādāsim valstij. Tagad kolchoznieka Jura Kivita vadībā tos žāvē graudu kaltē „Kuzbass” un tira. Tīrīšanā palīdz arī talcinieki.

Pašreiz iestājies labvēlīgs laiks, tādēļ kolchoznieki steidz labību ievākt šķūņos.

R. Veldze

Kolchozā „Traktorists” GRAUDAUGI NOVĀKTI

Graudaugu novākšanu visā 274 ha platībā kolchoza „Traktorists” laudis pirmie rajonā pabeidza 7. septembrī. Par to, kā tika organizēts darbs ražas novākšanas laikā, kolchoza priekšsēdētājs b. Leimanis pastāsta:

— Dažas dienas pirms ražas novākšanas sākuma brigādēs notika apspriedes, kur kolchoznieki pārrunāja, kā labāk organizēt darbu, lai ražu novāktu pēc iespējas ātrāk, sadalīja uzdevumus katram kolchozniekam.

Lielu uzmanību vēltijām darba izkārtotumam brigādēs. Brigadieris, vadoties no novācāmās platības un cilvēku skaita bri-

gadē, sadalīja tos grupās, norādot, kādu darbu katra grupa veiks. Tā katram brigades loceklim bija zināms, kur viņš katru dienu strādās. Šādi darbu organizējot, sastrēgumu nebija. Saulainās dienās, kuru bija tik maz, strādājām ar divkārsu enerģiju. Daudzreiz labības ievāšanu turpinājām naktīs. Piemēram, otrajā kompleksajā brigādē daždien rudzus veda līdz pulksten 23.

Labības ievāšanā lielu palīdzību sniedza Kuldīgas MTS mehanizatori. Uz traktora DT-54 slēpēm, kuru vadīja traktoristi K. Zemturis un M. Munciciems, uzkrāva tikpat daudz labības, cik

uz 5 pārvāgā ratiem. Izmantojot divas slēpes — kamēr vienas uz lauka piekrāva, otras šķūnī izkrāva — dienā iveda līdz 90 divzīgu vezumu. Ne daudz mazāk iveda ar traktoru KD-35 (traktoristi bb. A. Škarpars, O. Tichanova). Arī ar automašīnām, kuras vadīja b. A. Dāboliņš un I. Zeidaks iveda dienā līdz 32 zīgu vezumus ar katru. Bez tam ievāšanā nodarbināja pārvāgus. Kolchozniekiem palīdzēja arī talcinieki no Kuldīgas — bb. Štofregens, Stupans, Šēns, šoferis b. Dēnavs un 35 pilsētas pirmās vidusskolas audzēkņi.

Ražas novākšanā piedalījās arī pusaudži un gados vecie kolchoznieki. Izvirzījās ne viens vien pirmrindnieks. Tā labākie plāvēji kā 78 gadus vecais kolchoznieks A. Štrāls, A. Tīrums, K. Beņķis un citi dienā nopļāva līdz 5 ha. Nomaļus nepalika arī zirgkopji A. Gailis, V. Osis un E. Kaltenieks.

Darba disciplīnu palīdzēja nostiprināt materiālā ieinteresētība. Valde nolēma par katru izstrādes dienu, kas izpelnīta ražas novākšanā līdz 1. septembrim, izsniegt 1 kg graudu papildmaksā. Tas cēla darba rīzīgumu un graudaugu novācām samērā īsā laikā.

A. Ventaskrasts

Lielā Oktobra 40. gadadienu sagaldot

NEMIRSTĪGAIS VARONĀRBS

Aiz Valmieras pedagogiskās skolas atrodas Karātavu kalns. Kalnā paceļas granīta obelisks, kurā iecirsti jauniešu tēli. Tas ir piemineklis 11 Valmieras varoņiem — komjauniešiem. Pieminekli iegravēti mūsu lielā dzelnieka Jāņa Raiņa vārdi:

Mēs namam plānu
zīmējam,
Nu ejat, ceļat to;
Mēs pirmos gredus
sasējam,
Nu darāt turpmāko.

„Uz šejieni ik dienas nāk desmitiem cilvēku. Un vienmēr, gan ziemā, gan vasarā, pie pieminekļa nolikti svaigi ziedi.

Valmieras komjauniešu varoņdarbs ir viena no raksturīgākajām, visspilgtākajām Latvijas komjaunatnes vēstures lapusēm. Jauniešiem jāzina tas.

... Bija 1919. gads. Pār Valmieru plīvoja sarkanie karogi. Apriņķī nodibinājās padomju vara. Gan Valmierā, gan arī apriņķa pagastos sāka darboties komjaunatnes

organizācijas. Šīs organizācijas sākumā vadīja enerģiskais jaunietis Jānis Vintēns — sīkzemnieka dēls. Darba jaunatnes pirmajā kongresā, kas notika 1919. gada janvārī beigās, tika izstrādāta plaša turpmākā darba programma. Organizācijas rindas ātri auga. Komjaunatnē iestājās Johanna Dapiļoviča. Savā iesniegumā viņa rakstīja: „Esmu gatava jebkurā laikā ziedot savu dzīvību, ja tas būs vajadzīgs kopējai lietai...”

Taču realizēt iecerētos plānus jaunajiem valmieriešiem neizdevās. Vācu okupanti un baltgvardi sagrāba varu savās rokās. Komjaunatnes organizācija bija spiesta aiziet pagrīdē. Arī tur komjaunieši turpināja iesākt darbu. Viņi izplatīja Kārļa Leinerta no Rīgas atvestās skrejlapas, kas aicināja visu darba tautu sākt cīņu pret apspiedējiem. Organizācijas uzdevumā

drosmīgā meitene Elza Aure sāka strādāt policijā. Ar viņas starpniecību komjaunieši palīdzēja politiskajiem ieslodzītajiem bēgt no cietuma, nodeva viņiem vēstules un paciņas.

Savas īsās sapulces jaunie pagrīdnieki rīkoja mežā, kā arī laivās uz Gaujas. Un reiz, kad viņi sapulcējās Kokmuizas kapos, kāds nodevējs to bija paziņojis policijai. Komjauniešus apcietināja.

Cietums. Šausmīga spīdzināšana. Bendēm vajadzēja atklāt pagrīdes organizācijas centru, tās galvenos vadītājus. Viņi solīja jauniešiem brīvību, lielu atalgojumu. Bet, kad jaunieši to noraidīja, viņus sāka necilvēcīgi sist, sāka draudēt ar nāvi. Taču spīdzināšana nesalauza jaunos komunistus. Tad policijas priekšnieks pavēlēja viņus nošaut. Bija gaiša ziemas nakts. 11 komjauniešus veda pa

ielu, kas tagad nosaukta viņu vārdā. Viņi visi, novārguši un puskaili, tikai ar pūlēm varēja pabrist pa sniegu. Šajā naktī saskaņā ar īpašu pavēli neviens nedrīkstēja rādīties uz ielas. Bet cilvēki pa logiem skatījās uz šo tragisko gājēju un raudāja.

Un pēkšņi pār pilsetu atskanēja dziesma:

„Ar kaujas saucieniem uz lūpām...”

Sāka rībēt atsevišķi šāviņi. Komjaunieši viens pēc otra saļima. Bet dziesma skanēja un skanēja līdz pat pēdējam šāvienam.

Tā krita jaunie patrioti, kas cīnījās par brīvu un laimīgu dzīvi.

11 Valmieras komjauniešu gaišie tēli šodien iedvesmo jaunatni cīņā par tiem lielajiem mērķiem, kuriem drosmīgie jaunieši un jaunietais atdeva savas dzīvības.

Viņu varoņdarbs ir nemirstīgs!

F. Kostikovs

Darba likums jāievēro

Pēc jaunā Nolikuma „Par darba strīdu izskatīšanas kārtību” tagad visus darba strīdus izšķir darba strīdu Komisijas, darba vietās.

Nolikums nav noteicis, kādā termiņā var iesniegt ziņojumu darba strīdu komisijai, bet saskaņā ar Darba likumdošanas kodeksu (šis likums nav atcelts) ziņojumus iesniedz:

a) darba devējs lietās par atlaišanu no darba pienākumu neizpildīšanas dēļ — ne vēlāk par 14 dienām pēc tam, kad darbinieks izdarījis pārkāpumu un lietās par atskaitījumiem no darbinieka algas — ne vēlāk par 14 dienām no tās dienas, kad darbinieks paziņojis par atskaitījuma nelikumību vai par tā apmēra nepareizību;

b) darbinieks atlaišanas lietās visos atlaišanas gadījumos — ne vēlāk par 14 dienām pēc aprēķina izsniegšanas;

c) lietās par virsstundu darba atalgojumu — ne vēlāk par vienu mēnesi no tās dienas, kurā pēc noteikumiem jāizmaksā šis darba atalgojums, vai no tās dienas, kad notikusi atteikšanās apmierināt prasījumu, kas pieteikts ne vēlāk par nedēļu pēc iepriekš norādītā termiņa;

d) visās pārējās lietās — ne vēlāk par trim mēnešiem no tās dienas, kad izdarīts atbilstošais aprēķins vai saņemta atteikšanās izmaksāt atalgojumu ne vēlāk par vienu nedēļu pēc pieteiktā prasījuma, vai no tās dienas, kad izdarīta pārsūdzamā darbība.

Jaunais Nolikums nosaka, ka sūdzības, kuras adresētas darba strīdu Komisijām, pieņem fabriku, rūpniecības vietējo (cehu) arodbiedrību vietējās komisijas un izskata tās darba strīdu Komisijās 5 dienu laikā.

Likuma nezināšanas vai neiz-

prašanas dēļ, Kuldīgas rajona slimnīcas darbinieku arodbiedrības vietējās komisijas priekšsēdētāja Dzintara Bumeistere nepareizi atteicās pieņemt šādas sūdzības no pilsoņiem Eriha Muļža un Pēteris Krasnobajeva par viņu atbrīvošanu no darba. Tikai ar prokuratūras ieviešanu minētās sūdzības pieņēma un izskatīja.

Neievēro likumu arī Kuldīgas spirta dedzinātāvas darbinieku arodbiedrības vietējās komisijas priekšsēdētāja Aina Gaile. Viņa no š. g. 26. marta līdz 6. aprīlim neinteresējās, lai darba strīdu Komisijā tiktu izskatīta Alfonsa Sjomkova sūdzība par viņa atbrīvošanu no darba. Arī šeit ievieš prokuratūra un sūdzību izskatīja.

Prokuratūrā griežas ar sūdzību Ojārs Liepiņš par to, ka Kuldīgas Autotransporta kantona Nr. 7 darbinieku arodbiedrības vietējās komisijas priekšsēdētājs Aleksandrs Belovs 19 dienu laikā nav nodevis viņa sūdzību par leturējumu no algas izskatīšanai darba strīdu Komisijā. Noskaidrojās, ka b. A. Belovs sistematiski ignorēja Nolikumā noteikto sūdzību izskatīšanas termiņu un tikai pēc prokuratūras likuma izskaidrošanas O. Liepiņa sūdzību Komisijā izskatīja.

Š. g. 1. jūlijā Kuldīgas starpzonu kara komisars atbrīvoja no apkalpotājas darba pienākumiem Teklu Kipluku. Viņa atbrīvošanai nepiekrīta un iesniedza sūdzību kara komisariāta arodbiedrības organizatoram Anatolijam Fokinam. Viņš šo sūdzību līdz šai dienai nav nodevis darba strīdu Komisijai. T. Kipluka iesniedza sūdzību par A. Fokina rīcību Kuldīgas rajona padomju darbinieku arodbiedrības komisijas priekšsēdētājam Bruno Eizengraudi-

nam. Arī šeit viņa atbalstu nav saņēmusi.

Darba strīdu Komisija saskaņā ar Nolikumu trīs dienu laikā izsniedz Komisijas sēdes protokola norakstu fabrikas vai rūpniecības vietējai komisijai un administrācijai. Protokola izrakstu izsniedz šajā termiņā arī ieinteresētai personai. Bez tam Komisijas sēdes protokolu izliek redzamā vietā strādnieku un kalpotāju zināšanai.

Gadījumā, ja vienošanās šajā Komisijā nav panākta, ieinteresētai personai ir tiesības 10 dienu laikā griezties ar ziņojumu par darba strīdu izšķiršanu fabrikas, rūpniecības vietējā komisijā. Arī darba strīdu Komisijas lēmumu strādniekiem un kalpotājiem ir tiesības pārsūdzēt 10 dienu laikā arodbiedrības vietējā komisijā, kuras pienākums 7 dienu laikā pārsūdzību izskatīt un izšķirt.

Darba vietās, kur ir tikai arodbiedrību grupu organizatori, darba strīdu Komisijas lēmumu ir tiesības pārsūdzēt 10 dienu laikā Kuldīgas rajona tautas tiesā.

Uzņemumu, iestāžu un organizāciju administrācijai nav dotas tiesības pārsūdzēt darba strīdu Komisijas lēmumu. Tās var griezties tautas tiesā un pārsūdzēt 10 dienu laikā tikai fabrikas, rūpniecības, vietējās arodbiedrības komisijas lēmumu, ja tas izrādīties pretrunīgs ar spēkā esošiem likumiem.

Darba lietas tautas tiesā izskatāmas ne vēlāk par 5 dienām no ziņojuma iesūtīšanas.

Nolikums „Par darba strīdu izskatīšanas kārtību” arodbiedrību organizācijām piešķir tiesības, bet tās jāizmanto pareizi un laikā.

T. Kukars,

prokurors jaunākais tieslietu padomnieks

PAR AKTUALĀM TEMĀM

Mēbelēm veikalā jābūt

Ar katru dienu turīgāka kļūst padomju cilvēku dzīve, tādēļ saprotams, ka rajona iedzīvotāji aizvien vairāk pieprasa glītas, gaumīgas un reizē arī lētas mēbeles.

Tiesa, ievērojot iedzīvotāju augošās prasības pēc mēbelēm, pilsētas patērētāju biedrība atvēra speciālu veikal. Taču valstīdīgi runājot jāsaprot, ka veikals bez mēbelēm ir tas pats, kas maks bez naudas. Jau vairākus mēnešus mūsu rajona iedzīvotāji ir desmitām reizēm virinājuši veikala durvis, lai iegādātos visparastākās koka gultas, atspere matračus, grāmatplauktus, rajona rūpniecības kombināta ražotos krēslus, bet visbiežāk saņēmuši veikalveža atbildi:

— Nav, pienāciet vēlāk.

Līdzīgs tukšums veikalā valda arī šodien. Kādēļ tā? Kur palikuši noslēgtie līgumi ar Ventspils, Liepājas mēbeļu kombinātiem un mūsu rajona rūpniecības kombināta mēbeļu ražotājiem? Kā paskaidro veikala vadītājs, no Liepājas bija jāsaņem divarpus durvju skapji, atspere matračī, gultas. Gāja mēnesis pēc mēneša. Liepājnieki piedāvāja mēbeles bez iepakojuma, bet patērētāju biedrība atteicās tādas pieņemt. Tā tirdzniecības darbinieku ieteikums iedzīvotājiem nesāpēja mēbeles par 50 tūkstoš rubļiem.

Nesen Rīgas 5. mēbeļu kombināts veikalam piedāvāja grāmatu skapīšus, kuru cena nepārsniedz 160 rubļus, drēbju skapjus, atspere matračus, taburetes, bet patērētāju biedrība tānī vietā, lai nekavējoties minētās preces piegādātu veikalam, vēl joprojām prāto

un liekas, ka gala iznākums nebūs labāks kā ar iepājnīkiem.

Par 600 tūkstoš rubļiem šogad mēbeles „veikalam” apņēmies piegādāt mūsu rajona rūpniecības kombināts. Taču par nožēlošanu jāsaprot, ka savas saistības tas izpildījis tikai par 50 procentiem.

Liels iedzīvotāju pieprasījums ir pēc Rūpkombināta ražotajiem virtuves skapīšiem, bērnu gultņiem un citām lētām mēbelēm. Par to, kādēļ minētās mēbeles nav veikalā, var pārliecināties, ielūkojoties galdnieku darbnīcās. Tur sagatavotas dažādas koka detaļas 50 virtuves skapīšiem, tikpat bērnu gultņiem, bet, lūk, finieru trūkuma dēļ iesāktais darbs apstājies pusceļā.

Pietiekamā daudzumā galdniekiem nav sausu kokmateriālu, kādēļ tachtu rāmjus pagatavo no nezaudētiem detaļām. Pamātoja, bet Rūpkombināta vadībai joprojām nesaprotama ir galdnieku prasība, lai mēbeļu ražošanai dod labākus kokmateriālus. Līdzšinējā prakse, kad mēbeļu žaudēšanai uz Alsungu aizved sliktas kvalitātes dēļus, pierādīja, ka turpat 30 procenti no materiāliem ir brāķis, kas lieki pārvadāts 60 kilometrus un žaudēts.

Vēl gribas uzzināt, kādā rajona rūpniecības kombināts uzsāks masveidā ražot lētās gultas un rakstāmgaldus, kuri mums iepriecināja iepriekšējā gada lauksaimniecības izstādē.

Reizi par visām reizēm šādai paviršai iedzīvotāju apgādei ar mēbelēm ir jādara gals, jo iespēju ir.

I. Krasts

MUMS RAKSTA

Nekārtības jānovērš

Kolchozā „Sarkanā zvazne” pagājušajā gadā izraka novadgrāvi. Kaut arī par to nav tilta, govis no vasaras mītnēm uz kūti tiek dzītas pāri 4,5 m platajam un 2 m dziļajam grāvim. Lapiem izbraidā mātus, radies mūklājs un lopi nereti iestieg, arī grāvis arvien vairāk tiek aizmīts. Gane Dz. Vecpile nespēj visas govis reizē pārdzīt pāri grāvim. Tās govis, kuras pirmās pāriet, ganās labībā un cukurbietēs, jo slaucējas lopus pie grāvja nesagaida.

A. Rudums

Vai tā drīkst rīkoties?

Kolchozā „Komunisma ceļš” par biedru šā gada februārī uzņēma Jāni Šternbergu. Kā jaunajam kolchozniekam viņam kolchozs iedeva govi, cūku un graudus avansā. Pagājuši jau seši mēneši, bet Štern-

bergs vēl vienmēr nepiedalās kolchoza darbā, taču visas kolchoznieka tiesības viņš izmanto. Valdei šis kolchoznieks jāsauc pie kārtības.

A. Ērcis

Naudas premijas primrindas brigādēm

Cēsu rajona lauksaimniecības arteļa „Cīņa” brigades izvēršas plašu sacensību, lai sekmīgi veiktu visus lauku darbus un palielinātu lauksaimniecības produktu ražošanu. Darba primrindniekiem arteļa valde noteikusi naudas premijas.

Labības novākšanā vislabāk strādā trešā laukkopības brigade, ko vada Irina Take-re. Šī brigade saņēmusi pirmo premiju — 1000 rubļu. Otrā premija piešķirta ceturtajai brigādei, ko vada Nikolajs Ronga.

(LTA)

PADOMJU DZIMTENĒ

Kazachijas PSR. Severo-Kazachijas apgabala Prišimskas rajona Kuibiševa vārdā nosauktā kolchoza darbaudis veic dalīto ražas novākšanu. Kombainieris A. Terehovs diendienā novāc 25 na kviešu.

Uzpēmumā: kviešu novākšana Kuibiševa vārdā nosauktajā kolchozā.

Novosibirskas apgabals. Novosibirskas rajona lauksaimniecības arteļa „Novaja žizn” kolchoznieki kopīgi ar Zaobas MTS mehanizatoriem plaši izvērsuši graudaugu novākšanu un sekmīgi pilda labības piegādes plānu valstij.

Kolchoznieki nolēmuši šajā laikā norēķināties ar valsti, piegādājot 1856 tonnas graudu.

Uzpēmumā: graudu tīrīšana kolchoza „Novaja žizn” pirmajā brigādē.

Nodrošināsim augstas cukurbiešu ražas

Lai celtu cukurbiešu ražas, vispirms jāuzlabo cukurbiešu audzēšanas agrotehnika, lai kā un pareizi jāveic visi cukurbiešu audzēšanai nepieciešamie rudens darbi.

Cukurbietes kā viena no prasīgākām kultūrām jāsēj pēc vislabākiem priekšaugiem — ziemājiem vai atsevišķos gadījumos arī pēc zālājiem. Augsne labi jāsastrādā jau rudenī. Pēc pākšaugu novākšanas nekavējoties jāizdara augsnes lobīšana un dziļāršana; līdz ar dziļāršanu iestrādā pamatmēslojumu — 20—30 t/ha kūstmēslu, 3—3,5 c/ha superfosfata, 1—2 c/ha 40 proc. kalija sāls, 1—1,5 c/ha sērskābā amonija.

Rugāju lobīšana ar tai sekojošu dziļāršanu nodrošina mitruma saglabāšanu un virspusē ziemojošo kaitēkļu un slijību dīglu iznīcināšanu, kā arī izveido labvēlīgus apstākļus mikrobioloģiskām norisēm.

Rugāju lobīšanas uzdevums ir izveidot tādu aramkārtas virsējo slāni, kas labi saglabā mitrumu, veicina nezāļu sēklu dīgšanu un rada labvēlīgus apstākļus rugāju sadalīšanās procesam.

Nezāļu apkarošanā lobīšana dod vislabāko efektu tad, ja to neizdara pārāk dziļi. Rugājus ieteicams lobīt 4—5 cm dziļi, jo lielākais vairums nezāļu sēklu sadīgst tikai pēc to pārklāšanas ar augsnes slāni, kas nav biezāks par 5 cm.

Vairākgadīgi izmēģinājumi liecina, ka laikā un pareizi veikta lobīšana samazina nezāļu daudzumu 2,5—3 reizes un dod ražas pieaugumu pat par 70 c/ha hektāra.

Dziļāršanu cukurbietēm vislabāk veikt tad, kad lobītājā

laukā straujā nezāļu sēklu dīgšana samazinājusies. Dziļāršanu izdara 25—30 cm dziļi. Šāda augsne pavisam ātrāk sasilst un tāpēc arī var ātrāk sēt. Ja aramkārtā ir seklāka, tad jāar pilnā tās dziļumā.

Aramkārtu var arī padziļināt, piearot 2—3 cm biezu apakškārtas slāni. Padziļinot aramkārtu, augsnei noteikti jānodrošinās ar organiskiem mēsliem un, kur tas nepieciešams, tā arī jākalķo.

Normala svara — 300—400 g — bietes vai izaugt tikai 24—30 cm biezi aramkārtas slāni. Tāpēc, lai nodrošinātu sakņu normalu attīstību, dziļāršana cukurbietēm ir nepieciešama. Svarīgs arī laiks, kad izdara dziļāršanu. Laikus uzartā augsne uzkrājas vairāk mitruma, kā arī sadīgušās nezāles neizmanto augsne esošās barības vielas. Vislabāk dziļāršanu veikt septembra mēnesī.

Kolchozos „Sarkanā zvaigzne”, „Traktorists”, „Čiņa” nākamajam gadam cukurbiešu audzēšanas posmi noorganizēti. Šeit arī izraudzītas platības, kur cukurbietes audzēs un pašlaik augeni loba, kā arī veic dziļāršanu. Turpretī kolchozos „Proletarietis”, „Ždanova” vārdā nosauktajā, „Spars”, „Komunisma ceļš” un citos vēl līdz šim cukurbiešu augsnes sagatavošanā nekas nav darīts.

Visos kolchozos valdēm un lauksaimniecības specialistiem nekavējoties jāorganizē cukurbiešu audzētāju posmi, jāizrauga platības un jāveic augsnes lobīšana, pamatmēslošana, dziļāršana un, kur nepieciešams, kalķošana. A. Sauka, Kuldīgas MTS agronomis

AGRONOMA PADOMS

Kā skābēt kukuruzu

Vidējās un agrās kukuruzas šķirnes, ko audzē vāļi, stublāju un lapu kopīgai skābēšanai, novāc sēklu piengatavības un dzeltentavības stadijā. Šajā laikā kukurūza satur visvairāk barības vielu. Taču šī kultura ir visai jūtīga pret salnām. Tāpat kukurūza, lai kādu attīstības stadiju tā būtu sasniegusi, pilnīgi jānovāc pirms rudens salnām.

Kukurūza, kas nopļauta skābēšanai, tūlīt jāizved no tiruma un jāieskābē tai pašā dienā. Pretējā gadījumā ieskābētā masa bojāsies, zaudēs mitrumu un barības vielas. Zaļās masas zudums 6 stundās pēc novākšanas ir 11—12, pēc 24 stundām — 17 un pēc 48 stundām — 22 procenti.

Lai iegūtu labu skābbarību no kukurūzas stublājiem un lapām, stingri jāievēro zināmi noteikumi. Ir ļoti svarīgi, lai, piepildot tranšejas, bedres vai torņus, skābējamā masa nesasilst. Ja tā sakarst, zūd kukurs, nepietiekamos apmēros noris pienskābā rūgšana un līdz ar to rodas labvēlīgi apstākļi svīstskābes daudzuma pieaugumam, un tas pazemina lopbarības kvalitāti.

Skābējamās masas temperatūra nedrīkst pārsniegt 30 grādus. Skābbarības tvertne jāpildītas zaļās masas blīvā slānī, kas tūlīt un jāturpina visā virsmas platībā. Sevišķi labi jāsablivē masa pie skābbarības tvertnes sienām. 3—4 metrus dziļa tranšeja vai bedre jāpiepilda vienā, vislielākais, divās dienās. Pie tam vienas dienas laikā jāpildītais un sablivētais zaļās masas slānis nedrīkst būt plānāks par 2 metriem.

Svaiga sasmalcinātā masa pat tad, ja tā ir sablivēta, vēlāk nosēstas. Tāpēc skābbarības tranšejas un bedres jāpiepilda tā, lai masa paceltos pusotra divus metrus virs sienām. Virs tranšejas zaļo masu saliek jumta veidā, bet virs bedres — kupola veidā. Arī tā masa, ko liek virs tranšejas vai bedres, tikpat labi jāsablivē un jānoklāj ar 10 centimetrus biezu treknu māla kārtu, pēc tam vēl jāapmet ar zemi. Šāds segums pasargā skābbarību no gaisa piekļūšanas un tai pašā laikā ir svars, kas sekmē masas tālāku nosēšanos.

Pēdējos gados mūsu republikas kolchozos un padomju saimniecībās arvien plašāk sāk praktizēt kukurūzas skābēšanu kaudzēs. Šim nolūkam izraugas augstākas vietas, vislabāk tādas, kur pamatā ir māls. Kaudzes pamatam jābūt vismaz 4 metrus platumā. Šajā vietā izrok zemi 15—30 centimetru dziļumā. To viegli izdarīt ar traktora buldozeru. Pēc tam kaudzes pamatu nolīdzina un noblīvē. Visu laukumu noklāj ar vienmērīgu saimu slāni, kam jābūt 20—25 centimetrus biezam. Uz tā liek pievesto kukurūzu, ko rūpīgi sablivē ar kāpurķēžu traktoru. Kaudzes garumu var izvēlēties brīvā, bet tās augstums jānosaka 2,5—3 un vairāk metri, pie kam skābējamā masa visu laiku jāblīvē. Skābējot kukurūzu kaudzēs, var izmantot gan veselus kukurūzas stublājus un lapas, gan arī sasmalcinātu kukurūzu.

Skābējot sasmalcinātu kukurūzu, darba gaitā kaudzi izveido jumta veidā. Ja skābē veselus stublājus un lapas, tad pēc darba beigšanas kaudzi no visām pusēm nolīdzina ar asām dzelzs lāpstām vai speciāliem griezājiem. Tad kaudzi nosedz ar svaigiem saimēm 20—25 centimetru plānā slānī. Pēc tam kaudzi vēl noklāj ar treknu māla kārtu. Nosēšana ar māliem un pēc tam ar zemi jāšķir no kaudzes virspuses un jābēdz ar tās pamatu.

R. Lidumnieks

Agronomis M. Černousova

—Vainīga putnkope, visi citi, tikai ne valde

Aplūkojot kolchoza „Padomju Latvija” putnu novietnes olu uzskaites žurnālu, atklājas īpatnēja aina. Vairākas dienas augustā no 386 vistām nav iegūta neviena ola, 19. augustā — 3, 20. augustā — 5, 21. augustā — 4 olas. Rekordiegūvums ir 27. augustā — 7 olas. Varbūt augsta dējība bijusi iepriekšējos mēnešos, jo augustā vistas dēj mazāk? Uz šo jautājumu vis-skaidrāko atbildi dod uzskaitē: līdz 1. septembrim caurmērā no deļējvistas iegūtas 18 olas.

Kāpēc kolchozā iegūts tik maz olu? Pareizāk gan būtu jautāt: — Kā kolchozs guvis šādus panākumus vistu dējības samazināšanā?

— Barības deva mums ir liela, vainīga tikai putnkope, — tā valde pamato visas šīs nebūšanas.

Tāču apskatot ierakstus kūtīs pārbaudes žurnālā, ja tā to var nosaukt, tur lasāmi gan zootehnikas Fibīgas, gan revīzijas komisijas un valdes locekļu ieraksti, kuri apliecina pretējo:

— Trūkumu nebija..., viss kārtībā..., vistkope veikusi dienas uzdevumus..., visu at-radu kārtībā..., nekārtību nebija... utt. Tikai 30. jūlijā, izdarot pārbaudi pulksten 6.30, revīzijas komisijas priekšsēdētājs Skujiņš, komisijas locekle Auniņa un zootehniķe Fibīga atrada, ka barība nav sagatavota izēdināšanai. Tomēr pēc dienas darbu sadalīšanas vīstas jābaro pulksten 7-os. To, ka šajā laikā vistām vienīgā barība bija kāpostu lapas un nedaudz miltu, neredzēja neviens. Sagatavot šo „bagāto” barību putnkope paspēja piecpadsmit minūtēs. Ar šādu barību jūlijā divas nedēļas baroja vistas. Barība arī pašreiz vistām ir smieklīgi maza: nedaudz miltu un 57 gramu rudzi dienā katrai vistai, turklāt graudiem klāt ir vismaz puse zemes un dažādi atkritumi. Vienīgās minerālvielas ir gliemežvāki.

— Kūtī jābūt tīrai pulksten 7.00, — stingri noteica zootehniķe.

— Bet ko darīs ar vistām, kurām nav vairs aštes un

sekstes zilas? — jautāja kopēja.

— Par to atbildēs valde, — zootehniķe atcirta.

Tāda saruna notika pagājušajā mēnesī, kad putnkope pieprasīja labāku barību vistām. Taču, kā izrādās, arī valde neuztraucas, ka vistas dēj „zelta olas”. Kolchoza priekšsēdētājs b. Zariņš gan nesen apskatīja putnu novietni, nopriecējās, ka vistām galvas tagad izskatās skaistākas, nobrīnījās, ka trūkst aštes un... tas arī bija viss. Līdzīgi par tām brīnās arī zootehniķe Fibīga. Visi viņi meklē cēloņus vistu zemajai dējībai, bet „diagnoze” ir pavisam vienkārša — kolchoza valde nerūpējas par putnkopību, nesagādā bagātīgu vispusīgu barību. Liekas, to atzīs arī Kuldīgas MTS galvenā zootehniķe Jurkovska, tikai apšaubāms, vai viņa kādreiz šajā putnu novietnē bijusi, jo kolchozs ar niecīgu vistu dējību bija populārs jau pagājušajā gadā. Šodien putnkope Bronislava Erta jūtas laimīga, tiekot no saviem pienākumiem

valdē. Tas arī ir pamatoti: ja nav olu, nav izstrādes dienu. Vēl šodien nav kūtī sagādāta malka zīdai. Turpretī kūtīs ir būvēta pēc Īsta „ģenija” projekta. Visu lielo telpu apsilda neliels mūris vienā galā, ventilācijas lūkas mazas. Kūtī pat nebija lūkas, kur izsviest mēslus, bet tos nesa caur telpu, kurā putnkopei ir dzīvoklis.

— Ziemā mēsli piesala pie grīdas, vistām apsala sekstes, — stāsta putnkope.

Šovasar notika vēl viens gadījums, kas raksturo valdes „rūpību”. Ždanova vārdā nosauktā kolchoza laudis veda zivju atkritumus. Pie „Padomju Latvijas” putnu novietnes tie nedaudz izbīra uz ceļa. Kopēja tos salasīja un... vistas kaudamās aprija. Vai kolchoza valde nevarēja šādus atkritumus iegādāt putniem. Olu dēšanas laikā tā ir derīga barība.

Gribot negribot jāsaka: — No dēšanas vistas jau atradinātas, bet ja gribēs atradināt arī no ēšanas, neapšaubāmi iznāks tāpat kā anekdotē par čigānu un viņa zirgu.

FELETONS

Šofera Ristes „humors“

Tie pasažieri, kas braukuši ar ATK-7 autobusi, būs ievērojuši pie stūres druknu mutīgu šoferi, kas nekad neskoņojušas izteicienu, īpatnējiem jokiem un divdomībām.

Lai lasītāji labāk izprastu šofera Ristes savdabīgo „humoru”, minēsim dažus piemērus.

... Garām kolchoza „Proletarietis” kantorim pa bedrains ceļu dārdēdams brauc autobuss. Pie pēdējā solastāv kājās 5 pasažieri, jo sēdekļi nav kārtībā. Kāds no tiem ierunājas, ka vajadzētu salabot, tad būtu kur sēdēt. Šofers Riste atcērt:

— Jūs jau varētu atnākt pa vaļas brīžiem salabot!

Smalks „humors”, vai nē?

... Uz Alsungas līnijas pie Basiem vairāki pasažieri gaida autobusu. Šofers Riste aptur mašīnu un skaļi apsveic tos ar izsauclenu:

— Nu, suiti, uz rindu!

Asprātīgi, vai nē? ...

... Uz Skrundas ceļa pievakarē četri vīri sagaida autobusu. Tikko mašīna apstājas, Riste atver durvis un noklīdz:

— Nu, zingerkompanija!

Cik oriģināls izteiciens! ...

... 5. septembrī mūsu feļetona varonis atgriežas ar satiksmes mašīnu no Liepājas. Autobuss pa Aizputes ceļu tuvojas Skrundai. Braucot pa bedrēm, šofers krietni palielina ātrumu. Pasažierus krata, sviež gaisā no sēdekļiem.

— Redziet, kādi mums slikti ceļi, redziet, ar kādu vecu grabažu man jābrauc, — šofers sūdzas pasažieriem. Sašutumā skaļi kritizē ATK vadību:

— Ech, vāji, pavisam vāji strādā tas mūsu „smadzēpu trešts”.

Un kad mēle atraisījusies, viņš stāsta pasažieriem par čigāniem, kas spekulējot ar cukuru un liekot tam klāt samaltus stiklus.

— Bet tas vēl nav nekas — viņi liek cukuram klāt utis...

Tā plāpājot uz Skrundas ceļa pie Raņķiem automašīna iedrāžas vīstu barā. Kad riteņi vienam putnam pāri, mūsu varonis vēl atskatās atpakaļ un brāvēri nosaka:

— Viens gatavs — palika uz ceļa guļot!

Domāju, ka pietiek ilustrāciju. Pie tam Ristes teicieni leksikonā kļūst arvien sulīgāki, pārdrošāki un „humors” — piedauzīgāks. Par pikantām divdomībām, kas dažreiz noiet līdz jēlam rupjībām, sarkst konduktore, pasažieri jūtas neērti, bet Ristem pašam par savu „humoru” nāk neapvaldīti smieklī.

Un šie viņa smieklī atskan visneapvaldītāk laikā, kad Autotobiļu transporta un šoseju ministrija izsludinājusi pasažieru kulturalas apkalpošanas skates mēnesi. Rūgtai ironijai — vai nē?

Autobusu konduktore nereti šī lielā „humorista” dēļ nokļūst neveiklās situācijās. Kad pasažieri iebilst par šofera savdabīgo „humoru”, tās atbild:

— Viņam bieža āda. Kaut kādi aizrādījumi viņu tik vēl vairāk sakaitina.

Kāds pasažieris izteica domu, ka šāds šofers būtu labāk piemērots asenizatora postenim vai braukšanai uz kolchoza virsma laistītāja nevis uz autobusa, lai tad savā nodabā runā, kas patīk.

Bet nepārsteigsimies ar spriedumiem! Ļausim, lai šo jautājumu izlemj ATK-7 vadība.

A. Vasilenko

SPORTS

Rajona meistarsacīkstes riteņbraukšanā

Sestdien un svētdien Kuldīgā notika rajona meistarsacīkstes riteņbraukšanā komandām un individuāli (šoseja un krosa), kurās piedalījās 35 braucēji. Komandas piedalījās no sešiem kolektīviem: MRS, Alsungas vidusskolas, Rūp-kombināta, Rumbas ciema, Kuldīgas I un II vidusskolas. Pārmetumus pelna mūsu rajona lielākais fizikulturas kolektīvs „Vulkans” (padomes priekšsēdētājs b. Mauris) no kura sacensībām komanda gan bija pieteikta, bet uz starta neieradās nevienš riteņbraucējs. Tāpat sacensībās nepiedalījās ciemu fizikulturas kolektīvu komandas, atskaitot vienīgi Rumbas ciemu.

Sacensības, jo sevišķi šosejas braucienos, noritēja spraigi, kā rezultātā tika sasniegti 23 sporta klasēm atbilstoši rezultāti: starp tiem — viens I klases un 7 II sporta klases rezultāti.

25 km šosejas braucienā ar atsevišķu startu startēja 12 dalībnieki. Teicami distanci veica MRS fizikulturas kolektīva priekšsēdētājs V. Mengis, kurš startēja kā pēdējais, bet apdzēnot 10 braucējus, finišēja kā otrais ar I sporta klases atbilstošu rezultātu 41 minūti 51 sekunde. Otrā vietā ierindojās tā paša kolektīva riteņbraucējs V. Ķimenis, bet trešajā — E. Ungurs (Alsungas vidusskola).

20 km distancē jauniešiem uzvarēja Rumbas ciema pārstāvis E. Vecmanis, kurš ceļā pavadīja 38 minūtes 18 sekundes. Otrā vietā ierindojās M. Zandbergs (Rūp-kombināts) un trešajā — J. Linķis (I vidusskola).

Sievietes sacentās 15 km distan-

cē. Viegļu uzvaru izcīnīja LPSR skolu jaunatnes spartakiādes LBSB „Vārpa” un republikas spartakiādes uzvarētāja jauniešu E. Putniņa (Alsungas vidusskola) ar laiku 28 minūtes 14 sekundes. Otro vietu izcīnīja S. Ozolniece (Rumbas ciems).

10 km distancē jauniešu pirmo vietu izcīnīja I vidusskolas pārstāve S. Šteina ar laiku 20 minūtes 43,6 sekundes.

Svētdien pilskalna apkārtnē notika sacensības krosā.

20 km distancē virriešiem jau no starta atrāvas abi mūsu rajona spēcīgākie riteņbraucēji V. Ķimenis un V. Mengis. Pirmos trīs apļus visātrāk veica V. Ķimenis, kuram neatlaidīgi sekoja V. Mengis. Ceturtajā aplī pēdējam izdevās kļūst „iedzīt” un pat nedaudz atrauties. Priekšpēdējā — piektā aplī Mengis sabojājis velosipeds un Ķimenis finišēja kā pirmais. Tādējādi rajona čempiona nosaukumu krosā izcīnīja V. Ķimenis. Otrā vietā ierindojās V. Mengis un trešā — E. Ungurs.

Sievietes sacentās 10 km distancē. Tāpat kā šosejas braucienā, pārliecinošu uzvaru izcīnīja E. Putniņa, atstājot tālākās vietas S. Ozolniecei un S. Šteinai.

Komandu vērtējumā Alsungas un Kuldīgas I vidusskolas riteņbraucēji ieguva vienādu punktu skaitu — 25. Pirmā vieta tika piešķirta Alsungas vidusskolas riteņbraucējiem, kuriem bija individuāli vairāk pirmo vietu. Otrā vietā ierindojās Kuldīgas I vidusskolas, trešā — MRS un ceturtā — Rumbas ciema komanda.

L. Trumšņs

STARPTAUTISKAIS APSKATS

Mēs esam par mieru un drošību Tuvajos un Vidējos Austrumos

Sakarā ar imperialistu iekaušanos Tuvo un Vidējo Austrumu valstu iekšējās lietās šajā rajonā ir izveidojusies saspīlēta situācija, kas apdraud mieru un starptautisko drošību. Savienotās Valstis organizēja pret valdību vērstu savēršību Sirijā, bet kad to atklāja sāka gatavot bruņotu uzbrukumu šai zemei no tās kaimiņvalstīm. Anglija ar tiešu ASV atbalstu turpina bruņoto intervenciju pret Omanu un Jemenu. Angļu lidmašīnas, sējot nāvi un postu, barbariski apšauda un bombardēja šo abu arābu valstu mierīgās pilsētas un ciemus. Franču karaspēks asiņaini izrēķinās ar alžīriešu tautu un atkal ir iebrucis Tunisijā.

Stāvoklis, kāds izveidojies Tuvajos un Vidējos Austrumos, nevar neradīt dziļas bažas mieru mīlošajās tautās. Padomju valdība jau aprīli ierosināja, lai PSRS, ASV, Anglija un Francija sniegtu paziņojumu, kas nosodītu spēka lietošanu šajā zemeslodes rajonā. Taču Rietumvalstis noraidīja padomju priekšlikumu un 11. jūnijā notās mēģināja attaisnot savu kolonizatorisko politiku. Tai pašā laikā tās neizvirzīja nekādu priekšlikumu, kas varētu uzlabot un normalizēt stāvokli Tuvajos un Vidējos Austrumos.

Šai sakarā mūsu valdība 3. septembrī atkal griežas pie ASV, Anglijas un Francijas valdībām ar notām jautājumā par stāvokli Tuvajos un Vidējos Austrumos. Notās norādīts, ka rietumvalstu rupjā iekaušanās arābu valstu iekšējās lietās liecina, ka ASV, Anglija un Francija negrib atteikties no spēka politikas šajā rajonā. Padomju Savienības notas vērs uzmanību uz bīstā-

majām sekām, pie kādām var novest šī politika. Mūsu valdība joprojām uzskata, ka pirmais solis ceļā uz situācijas uzlabošanu un normalizēšanu Tuvajos un Vidējos Austrumos varētu būt četru lielvalstu paziņojums, ka tās nosoda spēka lietošanu nenoregulēto jautājumu atrisināšanā un atsakās iejaukties šā rajona valstu iekšējās lietās.

Imperialistu „dūmu aizsegs“

Imperialistu politiku un noziedzīgo rīcību Tuvajos un Vidējos Austrumos nosoda visas tautas. „Angļu karaspēka asiņainā izrēķināšanās Omanā, amerikāņu intrigas pret Sirijas neatkarību, franču karaspēka akcijas Alžīrijā rada sašutumu visas Azijas labas gribas cilvēku vidū”, — pesen rakstīja ķīniešu avīze „Žen-miņžibao”. Kolonizatoru rīcību nosoda Indijas, Francijas, Anglijas, Beļģijas un Itālijas progresīvā prese. „Mūsu laikmetā, — raksta beļģu avīze „Drapeau Rouge”, — mēģinājumi atjaunot Arābu Austrumos tālās pagātnes koloniālo kārtību ir noziegums pret cilvēci”.

Pastrādādami šo noziegumu, imperialisti tai pašā laikā visādi cenšas maskēt savu rīcību, novērst no tās pasaules sabiedriskās domas uzmanību. Šai nolūkā viņi safabricējuši tā saukto „Ungarijas jautājumu” un prasa apspriest to Apvienoto Nāciju Organizācijas Ģenerālās Asamblejas ārkārtējā sesijā, kas sanāks pēc dažām dienām.

Kā zināms, pagājušajā gadā kontrrevolucionārie elementi Ungarijā kopā ar ārvalstu agentūru organizēja dumpi pret tautas varu. Ungaru tautā sagrauva kontrrevolucionārus, nosargāja savu strādnieku un zemnieku varu un sekmīgi likvidēja dumpja sekas.

Ungariem brālīgu palīdzību sniedza mūsu zeme. Tagad Ungarijā pilnīgi atjaunota normala dzīve. Neraugoties uz to, rietumvalstu valdošās aprindas cenšas apmēlot Ungariju un unguru tautu. Apvienoto Nāciju Organizācijas Ģenerālās Asamblejas pagājušā gada sesijā tās nelikumīgi organizēja tā saukto „piecu komiteju”, kas daudzus mēnešus vāca dažādas viltus liecības par notikumiem Ungarijā. Uzturēdamies Austrijā, „piecu komitejas” locekļi apstāvēja no Ungarijas aizbēgušos visniknākos kontrrevolucionārus un uz to liecību pamata safabricēja „ziņojumu” par notikumiem Ungarijā. Tagad šo „ziņojumu” imperialisti izmanto, lai no jauna Apvienoto Nāciju Organizācijā apspriestu „Ungarijas jautājumu”. „Troksnis un melu kampanija, kas tagad sacelta ap Ungariju, — raksta Budapeštas avīze „Nepszabadsag”, — ir imperialistu „dūmu aizsegs”, ar ko tie grib apslēpt savu noziedzīgo rīcību pret tautām”.

Taču tas viņiem neizdosies. Ungaru tauta kategoriski nosoda imperialistu melu kampaniju un protestē pret „Ungarijas jautājuma” apspriešanu Apvienoto Nāciju Organizācijā. Šāda apspriešana būtu iekaušanās Ungarijas iekšējās lietās, uzsvērts daudzajās rezolūcijās, ko Ungarijas darbaļaudis pieņem savos mītiņos un sapulcēs.

G. Podkopaņeva

Paziņojums

Kuldīgas rajona milicijā atrodas vairāki velosipedi, kas atrasti pēdējos mēnešos. Velosipedu īpašnieki nav zināmi. Interesenti lūgti ierasties milicijā.

„LIDOJOŠĀS NĀVES” NOSLĒPUMS

(Nobeigums)

Ar indi ieziestas bultas izlietoja, medijot lielus dzīvniekus, galvenā kārtā pērtikus. Pielavījis pie zvēra, mednieks ieliek bultu garā koka caurulē un, stipri iepūšot gaisu, izšauj bultu.

Pērtiķis parasti tūdaļ izvelk bultu un, kā saka, dažreiz sviež to atpakaļ medniekam. Tādēļ pēc šāviena indiāņi slēpjas aiz kokiem.

Nāve no kurare iestājas pēc vienas divām minūtēm. Vienīgais līdzeklis izglābties no bojā ejas — izgriezt gabalu galas ap brūci, kamēr inde nav pāspējusi izplatīties kopā ar asinīm. Tomēr ar kurare nogalinātā medījuma gaļu lieto pārtikai...

No saindētām bultām līdz modernai medicīnai

Atgriezies Anglijā, Relejs 1597. gadā publicēja grāmatu „Lielas un bagātas Gvianānas zemes, kā arī Manoa zelta pilsētas un Erukrijas provinces atklāšana”. Tanī ceļo-

tājs pirmoreiz sīki aprakstīja kurare.

Pagāja divdesmit gadu. Kurare saistīja ārstu un fiziologu uzmanību.

XIX gadsimta vidū franču zinātnieks Klods Bernars saņēma no Dienvidamerikas dažas ķirbju pudelītes ar kurare. Šī inde sen interesēja slaveno fiziologu. Kurare ziņepātrā iedarbība vēl aizvien bija mīkla.

Vairākus mēnešus zinātnieks izmēģināja indes iedarbību uz dzīvniekiem un noteica kurare iedarbības raksturu. Izrādījās, ka inde paralizē kustību nervus. Muskuļi kļūst gurdni un zaudē spēju savilkties — dzīvnieks nevar kustēties. Nāve iestājas aiz elpas trūkuma, kas ir elpošanas muskuļu paralīzes rezultāts.

Inde iedarbojas tikai tad, ja nokļūst asinīs. Zarnās kurare sabrūk un zaudē savas indīgās īpašības. Lūk, kādēļ indiāņi bez riska ēda dzīvnieku gaļu, kas bija nogalināti ar indīgām bultām.

Bernara atklājums saistīja ārstu uzmanību: vai kurare nevar lietot, lai regulētu kustību muskuļu darbību?

Pētījumi pavirzījās uz priekšu, kad no kurare izdevās atdalīt īpašu vielu — alkaloidu kurarinu, kam ir stabils pastāvīgas īpašības. Kurarinu pārbaudīja klinikās. Rezultāti pārspēja visas cerības. Ievadīts asinīs mazās devās, tas izrādījās iedarbīgs līdzeklis krampju, lipīgā stinguma un triekas ārstēšanai. Sevišķi noderīgs kurarins izrādījās chirurgijā. Neliels daudzums šā preparāta, novājinot muskulatūru, palīdz sekmīgi izdarīt ar lokālo narkozi krūšu kurvja operācijas, kaulu ievilkšanu pie komplikātiem lūzumiem. Pie tam cietušais vieglāk pārcieš operāciju, bet lauzto kaulu saaugšana norit mazāk sāpīgi un ātrāk.

Tagad ķīmiķiem ir izdevies dabūt mākslīgu kurarinu.

E. LINNIKS
(No žurnāla „Vokrug sveta”)

Redaktors A. Blūms